

Funa wa hau

Tshivenda

Pitsi Ragoasha

Funa wa hau

Yo ñwalwa nga Pitsi Ragoasha
Muoli ndi Heidel Dedekind

Muṭalutshedzeli ndi Mukonḡeleli Constance Nḡembahe

Ḽaledzi o vha e ṅwana muthihi wa
Vho Mukumela na Vho Muruge.

Vhabebi vha Naledzi vho vha vho pfuma, vha tshi kona u mu itela zwothe zwine a zwi funa.

Khotsi a Naledzi vho vha vhe munna wa u luga, wa u funa vhathu vha dovha vha si vhe na vhutshivha.

Huuri ngeno, Mme a Naledzi vha na vhutsha, vha tshi dzima vha si na vhukonani na vhathu.

Naledzi o vha a tshi dzima sa mme awe, o vha e tsinisa na mme awe u fhirisa khotsi awe.

Vhana vhanzhi vho vha vha tshi
ya tshkoloni nga milenzhe.

Naledzi u ya tshikoloni nga baisigiri ntswa ya u naka.

U dzulela u ṭongisela vhañwe vhana baisigiri yawe kana founu yawe ya u ḍura.

Musi e hayani u dzula o salwa murahu nga tshigwada tsha vhana.

Vha vha vha tshi khou takadzwa nga manditi ane a ita nga baisigiri kana founu yawe.

Naho zwo ralo ha vha tendeli vha tshi zwi kwama.

Duvha linwe na linwe u ya tshkoloni na thoi ntswa, a tshi khou tou fongisela vhanwe fhedzi.

U takalela u dzima vhanwe vhana musi vha tshi
humbela u shumisa thoi dzawe.

Tshinwe tshifhinga u a vha vhudza uri a nga si
vha fhe, ngauri a hu na zwine vhone vha do mu
fha zwone.

Mme awe na vhone vho mu vhudza uri a songo
vha fha thoi dzawe ngauri vha do dzi tshinya.

Ha ngo renga thoi dzawe a tshi itela vhana
vhothe vha Tshikwarani lini.

Mme a Naledzi vha anzela u ya mahayani a
vhatukana vha tshi ya u vha semela u kwama
thoi dza Naledzi.

Ngei tshikoloni nahone vho vha vha tshi divha
uri mme a Naledzi ndi muthude.

Vho vha vha tshi ofha na u mu kaidza kha
zwe a khakha vha tshi divha uri u do vhudza
mme awe.

Tshinwe tshifhinga Naledzi o vhudza mme awe uri ha tsha funa u funzwa nga Vho Musolwa ngauri vha a mu vhenga.

Mme a Naledzi vha yela Vho Musolwa tshikoloni vha swika vha vha sema phanda ha vhana.

Vha vha vhudza uri vha tou vha na vivho ngauri vha khou vhona Naledzi e na founu yavhudi, nahone vha songo dovha vha pfukha pfanelo dzawe.

Vho Musolwa vho divhadza thohoyatshikolo aya mafhungo, vha mbo di vha vhidzela ofisini vha vha kaidza.

Linwe duvha Naledzi a tshi khou bva tshikoloni,
a vhona kuṅwana kwa u naka nga matungo
a bada, a ku doba nga tshanda.

O vha a songo zwi hambula uri ku nga mu luma na uri ku na vhuṭungu u fana na ṅowa khulwane. Kuṅowa kwa mu luma tshanda a ku posa kule.

Mulisa na Rudzani vho vha vha tshi khou mu tevhela, vha wana a tshi khou dzungudza tshanda nga u pfa vhuṭungu.

Rudzani a ṭavhanya a mu vhofha nga bannda ḷawe nṭha ha he a lumiwa hone, a tshi khou thivha uri vhuṭungu vhu songo balangana na muvhili woṭhe.

Vha tshi vhona a tshi khou kundelwa na u kundelwa, vha lingedza u mu vhudzulela muya nga bugu na matari a miri.

Hu si kale a mbo ɗi ɗoka, vha mbo ɗi humbula u vhidza ambulense.

Rudzani a lingedza u shumisa founu yawe zwa bala ngauri o vha a si na muya.

A lingedza u shumisa founu ya ɗaledzi a wana yo dzimiwa.

Ho vha hu si na a no kona u i funga ngauri ɗaledzi o vha a sa tendi muthu a tshi i kwama.

Vhana vhothe vha no tshimbila nga bada
heyo, vha kuvhangana hu re na tshiwo itsho.

Vhañwe vhana vho vha vha tshi khou setshela ngomu, vha sa mu pfeli vhuṭungu vha tshi ri, na ene ha vha thusi musi vha kha nyimele i no nga heyi.

Rudzani ho ngo ita zwo no nga zwa vhañwe, ene o mu pfela vhuṭungu, o gidimela vhengeleni u hambela thuso.

Mashudu mavhuya muṅe wa vhengele vho kona u founela ambulense.

Ambulense ya ṭavhanya u swika, ya mu gidimisela Tshibadela tsha Tshilidzini.

Naledzi o fhedza vhege yothe a ICU tshibadela.
Musi o no bva ICU o dzula tshibadela dziñwe
vhege tharu.

Khotsi awe vho mu vhudza zwo bvelelaho, na
nga ndila ye a thusiwa ngayo nga vhane a
dzhena navho tshikolo.

O tshenuwa vhukuma a tshi pfa uri o toda u fa,
a thuswa nga vhaḽa vhana vhe a vha a tshi vha
sema na u vha kolela.

Vha kilasi yawe vho nanga vhurumelwa uri vhu
ye vhu mu tolele.

Vho tuwa na maluvha na dzi khadi dza u mu
tamela uri a tavhenye a fhole.

Vho hambela u ya Tshibadela na mudededzi
wavho Vho Musolwa.

Naledzi o pfa o takala a dovha a mangala
vhane a dzhena navho kilasini vho da u mu
tolela a songo zwi lavhelela.

O vha a tshi khou balelwa na u amba navho a tshi khou lila a sa fhumuli nga u shona.

U dala ha vhagudi na Vho Musolwa vha tshi khou mu tikedza ho mu pfisa vhuṭungu vhuhulu.

Vho Musolwa vho mu khuthadza vha mu vhudza uri kha hangwe zwa murahu.

Vha muvhudza uri vho takala u vhona vhutshilo hawe vhu si tsheeho khomboni.

Vha ri vha nga takalesa arali a nga shandukisa na matshilele awe, a tshila zwavhuḽi na vhanwe vhathu.

Mme a Naledzi vho swika vhagudi vha tshee
hone musi vha tshi khou da u mu tolela.

A vho ngo kholwa zwine mafo avho a vha a tshi
khou zwi vhona, vha mbo di tshililo thukhu!

Zwo fhedza tshifhinga tshilapfu Vho Musolwa
vha tshi khou vha fhumudza.

Musi mme a Naledzi vho no fhumula, vho
livhuwa Vho Musolwa na vhana nga
haya madalo.

Vha amba uri haya madalo avho o vha gudisa
zwithu zwinzhi.

Mafheleloni, vho hambela khangwelo kha Vho
Musolwa kha zve vha vha sema tshikoloni.

Musi Naledzi o fholo tshothe o bva sibadela a humela hayani.

Duvha le a vhuya hayani, vhane a dzhena navho kilasini vho ya u mu tanganedza hayani.

O dovha hafhu a pfa thoni, a balelwa na u vha sedza.

O lindela duvha line a do vhuyelela tshikoloni uri a humbele khangwelo kha vhadededzi na vhagudi.

Vhusiku honoho o ita na u lora a tshi khou tamba na vhanwe vhana vha tshi khou diphina.

Nga tsha matshelo, Naledzi a buba a ya tshikoloni.

A tshi swika a hambela thohoyatshikolo uri vha kuvhanganye vhagudi.

A hambela khangwelo kha muñwe na muñwe kha zwo vhifhaho zwe a mu ita kana u amba nae.

Thohoyatshikolo vha livhuwa na u khoḡa u shanduka ha Naledzi na u sumbedza u ḡisola hawe.

Vhabebi vhawe na vhone vha ya tshikoloni u livhuwa vhagudi vho tshidzaho Naledzi badani.

Mme a Naledzi vho fha vhatukana vho mu thusaho randa dza tshigidi sa ndivhuho.

Vhatukana vho hana u badeliwa. Vha amba uri vho vha vha tshi khou thusa Naledzi vha songo lavhelela mbadelo.

Vha livhuwa Naledzi na mme awe vho shanduka.

U DZHIELA NTHA

Yo nwalwa nga

Pitsi Ragoasha

Muoli ndi

Heidel Dedekind

Mudzudzanyi 1

Pandelani Claudine Rambau

Mudzudzanyi 2

Isabel Seakamela

Mudzudzanyi 3

Irene Masemola

Mudzudzanyi wa zwifanyiso

PixelPing Design

Muṭalutshedzeli

Mukondeleli Constance Nembahe

Mukhwaṭhisedzi wa vhuḍi

Tshililo Netshandama

ISBN 978-0-638-00774-9

basic education
Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

